

DEL 1

Åtta kriterier för att uppnå Miljödiplomering

1. INFORMATION TILL ALLA MEDLEMMAR

Föreningens medlemmar får information om föreningens miljödiplomeringsarbete och vad det innebär.

Berätta vid medlemsmöten och årsmöten, på anslagstavlor, genom utskick att miljödiplomering pågår. Länka till koloni.org/miljodiplomering på föreningens hemsida. Genom att låta alla medlemmar göra webbenkäten når ni ut med information. Information ges till nya medlemmar vid kontraktsskrivning och till dem som anmäler sig till kö- och intresselista.

2. KOMPOSTERING

Alla medlemmar komposterar trädgårdsavfall på den egna lotten.

En levande och bördig jord behöver naturlig gödning och kompost. Låt det egna trädgårdsavfallet bli till mullrik och lucker jord genom det lokala kretsloppet där växtrester, gräs och flisade grenar blir till värdefulla resurser när de återförs till jorden. De bryts ned av mikroorganismerna och ger jorden de näringsämnen som växterna behöver och förbättrar jordens struktur och förmåga att hålla kvar vatten.

Kompostering kan göras på olika sätt, ytkompostering, direktkompostering, nedgrävning, fermentering eller i en kompost för trädgårdsavfall.

Vi avråder från gemensam kompost på grund av spridning av sjukdomar och invasiva främmande växtarter.

3. JORDFÖRBÄTTRING OCH GÖDSEL

I föreningen används endast naturlig jordförbättring och gödsel – ingen konstgödning!

En frisk jord är full av liv. För att få en frisk och levande jord tillsätts organiskt material. Mikroorganismer som bakterier och svampar samarbetar med insekter och maskar för att bryta ned det organiska materialet som blir till näring och tas upp av växternas rötter.

Bra att tillföra jorden är:

- komposterat eller fermenterat trädgårds- och hushållsavfall
- stallgödsel från häst, ko, får, höns
- biokol, ben- och blodmjöl, alger och tång, vedaska
- gödselvatten baserat på näringsrika växter som nässlor, åkerfräken och vallört
- "guldvatten" av utspädd urin (1/10)
- grön gödsling

Konstgödning är en kemiskt framställd cocktail av i första hand kväve, fosfor och kalium. Det tillsätts enbart för att växterna ska växa snabbt, men det tillför inte jorden någon näring långsiktigt. För att tillverka 1 kg konstgödsel går det åt 1 kg olja och 108 kg vatten. Under tillverkningsprocessen släpps 7 kg växthusgaser ut i atmosfären.

4. VÄXTSKYDD

Föreningen arbetar förebyggande mot skadegörare och ogräs. Endast växtskyddsmedel som är godkända för ekologisk yrkesodling används.

lista från KRAV i FAKTA-BANKEN

Växterna i trädgården kan ibland drabbas av någon typ av angrepp eller sjukdom. Ofta kan detta förhindras och lindras genom förebyggande åtgärder, som att växten har bra jord och tillgång till gödsel och vatten. Samodla gärna grönsaker och blommor. Marktäckning skyddar mot ogräs och innebär att man täcker över all öppen jord i odlingsbäddarna med fiberduk/insektsnät.

Att använda sig av växtföljd och att välja härdiga och motståndskraftiga sorter är också bra förebyggande insatser. Det är bra om nyckelpigor och andra naturliga fiender till skadedjurens trivs.

5. BIOLOGISK MÅNGFALD

Medlemmarna informeras om biologisk mångfald och invasiva arter.

Det är avgörande för planeten och vår överlevnad att livet både under och ovan jord gynnas och ges goda förutsättningar. Växter, buskar och träd, gärna gamla sorter, som avlöser varandra i blomning och frukt, ger näring till pollinerare och fåglar hela säsongen. En liten äng i ett hörn av trädgården, fågelbad och insektshotell gynnar också den biologiska mångfalden.

Invasiva främmande växtarter har kommit till Sverige med mänsklig hjälp. De har inga naturliga fiender som håller dem tillbaka utan kan konkurrera ut inhemska arter och slå ut hela ekosystem vid massförekomst. Medlemmarna informeras om vilka invasiva arter som kan förekomma och hur de kan bekämpas.

På FOR:s hemsida, www.for.se, finns aktuell och bra information även om invasiva växter. FOR, Fritidsodlingens Riksorganisation, är ett samarbetsorgan för ideella organisationer med inriktning på fritidsodling. FOR bildades år 1989 av Riksförbundet Svensk Trädgård, Koloniträdgårdsförbundet och Sällskapet Trädgårdsamatörerna.

6. BEVATTNING, VATTEN OCH AVLOPP

Medlemmarna informeras om smart bevattning och gällande avloppsregler.

Ett varmare klimat påverkar förutsättningarna för odling. Vi måste hushålla med vårt värdefulla vatten. Bevattning ska utföras så effektivt som möjligt och bara där det behövs, med punktbevattning med kanna och droppslang. Gräsmattor bör över huvud taget inte bevattnas. Vattenspridare skapar fuktiga miljöer som ökar risken för svampsjukdomar och sniglar.

Regnvatten och grävatten från handdisk och handtvätt tas tillvara och används för bevattning av träd, buskar och perenner. Täckodling och marktäckning minskar avdunstningen. Föreningen bör införa regler för tidsbegränsad bevattning under den varma sommarperioden och avråda från vattenspridare. Dessa åtgärder kan även sänka föreningens vattenkostnader. Föreningen bör ha en strategi för långsiktigt hållbara avloppslösningar enligt kommunens miljökrav.

En vattenspridare gör av med 150 l vatten på 20 minuter. En varm sommardag nås växtrötterna endast av ca 10 % av vattnet från spridaren – resten avdunstar.

Avloppsvatten definieras som miljöfarligt avfall i miljöbalken och omfattar spillvatten, dagvatten och kylvatten. Spillvatten från hushållet består av vatten från toalett samt Bad-Disk-Tvätt.

7. ELDNING OCH GRILLNING

Föreningen har regler för eldning och förbud mot enskild eldning på lotterna.

Brandrök är hälsovådligt för människor och släpper ut koldioxid i atmosfären, i synnerhet rök från målat trä. Med lokala miljöförvaltningens tillåtelse kan dock miljödiplomerade föreningar bränna TORRT trädgårdsavfall, som inte kan komposteras eller flisas, **en gång per år**. Förutsättningen är att bränningen görs gemensamt och att det inte stör grannarna – enskild eldning på lotterna är förbjuden. Våren är bästa tidpunkten, eftersom det som ska brännas är torrast då.

Vid grillning får endast miljömärkt rapsolja baserad tändvätska, tändpapper, tändklossar, tändblock, eltändare eller tändrör användas. Därefter kan kolresterna grävas ned och berika jorden.

8. PRODUKTER OCH AVFALL

Källsortering av allt avfall, antingen genom sorteringsmöjlighet inom området enligt kommunens möjliga fraktioner eller genom att medlemmarna sorterar och nyttjar närliggande sopsorteringsstation. Detta minskar den totala mängden blandat avfall vilket kan ge föreningen minskade kostnader för kommunens hämtning.

Endast hushållskemikalier med låg miljöpåverkan för disk, tvätt och rengöring får användas i föreningen. Gråvattnet ska återanvändas för bevattning av odlingarna.

Byggmaterial och färg. Medlemmarna informeras om klimatsmarta val genom information på hemsidan.

Plast. Föreningen informerar medlemmarna om nackdelarna med plastanvändning och faran med mikroplaster och undviker engångsartiklar i plast. Medlemmarna uppmanas att ta med egen kopp/mugg till gemensamma samkväm. För fiberduk, regntunnor och övriga trädgårdsartiklar rekommenderas kraftigare och mer hållbara sorter.

Mikroplast är små plastfragment, en nanometer till fem millimeter stora. Plastföremål som hamnar i naturen smulas sönder över tid och bildar mikroplaster som tas upp av grödor, djur och människor.

Scanna streckkoder med Kemikalieappen som visar om produkter innehåller farliga kemikalier.
<https://www.sverigeskonsumenter.se/vara-projekt/kemikalieappen>